

GŁOS EWANGELICKI

PISMO TYGODNIOWE POŚWIĘCONE SPRAWOM KOŚCIOŁA EWANGELICKO-AUGSBURSKIEGO W POLSCE.

Organ szerszych warstw ewangelików polskich, przy udziale ks. ks. profesorów: Ed. Barschezo, A. Suesza, ks. seniora Glozha — z Warszawy, ks. W. Galtera ze Starej Wsiwicy, ks. J. Kahaniga z Katowic, ks. J. Winklera z Pilicy, ks. kapelana A. H. Figaszeńskiego z Brzeźcia n/Bugiem, prof. gimnazjum im. M. Reja, Dra O. Bartla, prof. gimn. zgierskiego A. Wajgelta.

Cena prenumeraty:

wraz z przesyłką pocztową:

3 zł. kwartalnie.

Pojedynczy numer 25 groszy.

Adres Redakcji i Administracji:
WARSZAWA, ks. senior F. GŁOEN, ul. Puławska Nr. 4.

Prace administracji prenumeratę przyjmują:

w Warszawie, księgarnia W. Mietke, Wspólna 10.

Księgarnia, G. Sybilina, Siępańska 10.

w Łodzi, księgarnia Hennersa Piotrkowska 65.

Wychodzi raz na tydzień
w niedzielę

Ogłoszenia:

Kolumna zawiera 4 szpalty ogłoszeń. Za wiersz nonparelo-
wy po taksie 20 groszy w taks-
cie 40 groszy.

Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności Nr. 1508.

Rok XVII.

WARSZAWA, dnia 5 stycznia 1936 r.

Nr. 1.

TREŚĆ: Jedyna Droga. — Echo Biblii w mowie polskiej. — Książka o Doktorze Lutera. — Z Tow. Pol. Młod. Ewang. — Komitet do pokrycia dachu kościelnego miedzią. — Wiadomości z kościoła i ze świata. — Porządek nabożeństw. — Ogłoszenia.

Biblioteka Jagiellońska

10026/9505

Ks. Alfred Figaszeński.

Jedyna Droga

„Jam jest droga”... Jan 14. 6.

„Albowiem wszyscy jesteście Synami Bożymi w Chrystusie Jezusie przez wiarę”.

Gal. 3, 26.

Na bezkresnej drodze czasu, znaczonej tysiącletnicami i wiekami, posunęła się ludzkość w nieustającym nigdy pochodzie o ułamek sekundy, jeszcze o jeden rok. A wraz z całą ludzkością zubożały jeszcze o jeden rok wplecione w nią ziemskie żywoty nas, poszczególnych ludzi.

Jednocześnie stanęliśmy wobec wielkiej niewiadomej życia: wobec jutra, któremu na imię Nowy Rok. Zapewne nikt nie myślicie o człowieku, któryby w dzisiejszych czasach nie zadał sobie pytania: jaki też będzie ten nadchodzący rok? Co z sobą niesie? Czy będzie zwiastunem lepszych czasów, czy też pogory i tak już zniknącą różniemi kryzysami ludzkość w odmet większych nieszczęść?

Szpalty dzienników pełne są dociekań, horoskopów, przepowiedni tego, co stać się ma w Nowym Roku. Tymczasem przyszłość niewzruszenie milczy i nie zdradza swych tajemnic. Ostatecznie, tak, jak to często bywa z nami, ludźmi: nie nie wiemy. Nikt z nas nie może zaręczyć nawet takiej drobnostki, że nadchodzący rok przeżyjemy. Nikt nie może napewno stwierdzić, że ten nowy rok nie będzie końcem naszej cywilizacji, której wielki upadek może się dokonać w nową, potworną zawieruszę wojennej. Nie wiemy też, czy będzie to rok ostatni kryzysu, czy też pierwszy powaszechny, katastrofalnej już nędzy społeczeństw. Czoło niemednego z meżów stanu, myślicieli i uczonych znaczą dziś brudzy wielkiego zatroskania. Wzrok niemednego z tych najszybszych myśleniem chciałby przebiec tajemnicę jutra. Niestety, wobec zagadek przyszłości wszyscy jesteśmy bezzinni. Pozostają nam jedynie dociekania, przypuszczenia, no i nadzieja — ta precudna

WSZYSTKIM SZANOWNYM I MIŁYM CZYTELNIKOM
I CZYTELNICZKOM „GŁOSU EWANGELICKIEGO” —
SZCZĘŚLIWEGO I BŁOGOSŁAWIONEGO NOWEGO ROKU

Z Y C Z Y

R E D A K C J A.

siła, która utrzymuje życie ludzkie w nateżeniu, która woli ludzkiej przypina skrzydła i każe szukać, i każe czekać, i każe chcieć, pragnąć, dążyć...

Lecz skrzydła ludzkich nadziei jakże często opala płomien bezlitosnej rzeczywistości, niosąc w sobie bolesne zawody. Jakże prędko wędna cudne kwiaty tęczowych iluzji i pięknych marzeń. Szare, bezlitosne życie brutalnie stapa po kwiecie naszych uczuć i pragnień, a samo skwapliwie ściela nam ciernie pod stopy. Poczóż tedy żywić nadzieję? — zapytacie. Poczóż pieścić ją w sercu, by wydawać jej potem, doznawszy zawodów, na łup zwątpienia i rozpaczy? Czyż nie lepiej opuścić ręce i zdać się na smutny los, lub poprostu przeciąć pasmo szamotań się i skończyć z wazelką nadzieją: przestać żyć? Cóż, kiedy nadzieja w nas jest silniejsza od samych nas. Przedziwny to kwiat! Wzrasta tam, gdzie zdawałoby się, nie maś dla niego elementarnych warunków istnienia. Tli się isierka wśród popiołów i zgłiszczy...

Ale też kwiat nadziei, wyrosły na naszych ziemnych pragnieniach i naszych złudnych marzeniach, to nieraz cieplarniana roślinka: zakwita, zabyłanie, i od lada podmuchu rzeczywistości niszcze.

I może nadzieja być epoką wśród burz życiowych dla tych, których dżwiga; i może stać się błędnym ognikiem na brzegach życia dla tych, których gubi...

Jest jednak nadzieja, która niezawodzi, która zdoła nas poprowadzić poprzez wszystkie przeciwności życia. Nadzieja, której możemy i której, jeśli chcemy żyć,

musimy się uchwycić. To ta, co korzeniami tkwi mocno w wierze, jak kotwica okrętowa w piaszczystym, przytłoczonym masami wód dnie bezkresnego morza. Tylko ta nadzieja, płynąca z wiary w sprawiedliwość i miłosierdzie Bóże, ta ufna nadzieja w Panu jest życiodajna.

„Trzymaj ten sznur, choć fala nad głową szaleje; Wybrnąłby szatan, gdyby mógł chwycić nadzieję.” — woła nasz Wieszcz. Tak, tej prawdziwej, niezłudnej nadziei nie każdy potrafi się uchwycić. Stąd tyle w życiu zawodów, tyle cierpienia...

Ludzie pokładają nadzieję w tych lub innych systemach rządzenia, takich lub innych gospodarczych programach. Tymczasem wszystko, co stanowi dzieje ludzkości, sprowadza się do zagadnienia samego człowieka. Bo czy to będą programy polityczne, czy gospodarcze lub jeszcze inne — będą miały moc zbawczą, tylko wtedy, gdy do realizowania ich przystąpią ludzie których sumienie będzie sumieniem ich zwycięzstwych wyznawców Chrystusa.

Nasza tedy nadzieja u progu Nowego Roku musi być pełną wiary nadzieją w nowego człowieka. Tego, który się z zamętu kryzysów i z chaosu programów na nowo narodzi. Nowego człowieka, który pocnie stąpać w przyszłość śladami Tego, co rzekł: „Jam jest droga...”

Tylko na tej drodze może zaiskrzyć tobie, mnie i całej ludzkości jutrzeńka wybawienia; tylko w Chrystusie Panu, zrodzonym w stajni, a zmarłym na drzewie hańby, lecz przecież zmartwychwstałym w chwale, w którego uwierzyłeś całem sercem, niepełnemi okazać się naszą nadzieję.

Wtedy też nowy człowiek, którego musimy w nas samych i w naszym otoczeniu ustawicznie na tej *Jedyniej Droże* wypracowywać, stanie się nową odrodzoną ludzkością, która wreszcie pojmie słowa natchnionego Apostoła:

„Albowiem wszyscy jesteście synami Bożymi w Chrystusie Jezusie przez wiarę. Amen.

H. Wegener.

Echa Biblii w mowie polskiej

Jest dziś jeszcze jedna wielka różnica między przysłowiem a przenośnią, a mianowicie taka: przenośnią pozostała używam składnikiem mowy, przysłowie zostało przez tempo życia współczesnego wycofane już dawno z użycia.

Z wieloletnich zbiorów przysłów nieliczne tylko kursują wśród ogółu, straciwszy zresztą swoje autorytatywne znaczenie.

Dlatego też nie chcę mówić o wpływie Biblii na wytworzenie się przysłów, wpływ, wyrażającym się kilkudziesięcioma przysłowiami, zaczerpnętemi z Biblii, gdyż byłoby to zajęcie żmudne ze względu na to, że mielibyśmy do czynienia z przysłowiami przeważnie dziś nikomu już nieznanymi.

Dlatego też ograniczę się do przenośni.

Korzystałem w tym względzie głównie ze zbiorów Krasnowolskiego (Przenośnie mowy potocznej. Warszawa 1905) i Bystronia (Przysłowia polskie. Kraków 1933), pomnożonych zebranych przezemnie materiałem.

II

Biblia w przenośniach języka polskiego.

Zacznijmy przegląd przenośni według porządku ksiąg Biblii, których są one odpowiednikami.

A więc Genesiz. Pierwsza księga Mojżeszowa dostarczała najwięcej bodaj z całej Biblii materiału frazeologicznego.

Armin Stein (H. Nietschman).

(22)

Książka o Doktorze Luterze

Przełożył z niemieckiego M. Winkler.

13. Rozdział.

U D E R Z A.

Z wyciągnięta przed się kopiją stał rycerz na polu walki i wzywał przeciwników do wejścia w szranki.

Czekał napróżno, ani jeden się nie zjawił. W Wittenberdze nikt się nie ruszył, lecz oto tam w świecie nagle zawróło. Coraz to nowe powstawały gdzieś kurzawy, bo wszędzie skupiał się lud dokoła dziewiędziesięciu pięciu tez wittenbergskiego mnicha, które tłómaczone na język niemiecki rozeszły się w niezliczonych egzemplarzach na wszystkie atony świata. Po upływie czterech dni rozpowszechniły się już w całym państwie niemieckim, a po sześciu tygodniach znano je już nawet hen w dalekiej Turcji; nikt nie wiedział jak się to stało.

Skutek był nadzwyczajny, padło słowo, które tysiące miało na ustach, pękły więzy, które kępowały umysły.

Czyż to nie było jednak dziwnem, że te dziewiędziesiąt pięć tez Lutra tak wywołały sensację? Samego Lutra zdziwiło to niepokonanie. On się tego wcale nie spodziewał, a tem mniej leżało to w jego zamiarach, czego dowodem, że w dobrej wierze przesłał jeden egzemplarz, wraz z wernopodadaniem swem piśmem, arcybiskupowi Mogunckiemu. Tezy występowały wszak tak ogólnie i łagodnie, nie zaczepiały w niczem nauki

kościółu o odpuście, zgóry przyznawały papieżowi najwyższy autorytet jako rzecz niezaprzeczalną, a zwracały się jedynie przeciwko nadużyciom, związanym z odpuściem, napadały tylko na kaznodziejów odpuستowych, którzy umyślnie zamieszania wytworzali, usuwając na bok rzecz główną: żal i pokutę, jako coś zupełnie obojętnego, natomiast całą wagę kładąc na płaceniu.

To jednak, że się znalazł ktoś, który miał odwagę postawić pod przegrę publiczną bezwstydną ten frymark, i pokazać żeby niesumieannym wyszukiwaczom, to było to, co zrobiło wrażenie i zjadło serca odważnemu mnichowi.

Na placu boju zatem nie odważył się nikt stawić czoła wyzywającemu do walki szermierzowi, zato z ukrycia padały strzela za strzelą. Nikt nie chciał podjąć się dysputy, uważano za najwygodniejsze, na tezy wydać zgóry wyrok potępienia, zaś autora ich wykląć.

Pewnego dnia styczniowego 1518 roku, wazwał Łukasz Kranach, wraz z innym jeszcze panem, sekretarzem Rady Miejskiej, Filipem Reichenbachem do celi Lutra. Jednocześnie z nimi przestąpił progi braciшек klasztornej, wręczając doktorowi paczkę. „To wszystko wczoraj wpłynęło, panie doktorze”, rzekł mnich. „Z siednią miast nadeszły przedruki też”.

Wicę sprawa ta nie przestała jeszcze interesować ludzi! zawołał Luter po przywitaniu się z przybyłymi. „Z początku byłem temu rad, miarkując z tego, co też w całym kraju o odpuście myślano, przyczem przekonałem się, że jedynie dla strachu aż dotąd milczano. Lecz teraz inaczej się na to zapatruje: nie jest mi na rękę, że przedrukowują moje tezy, gdyż po pierwsze, wcale nie są pisane dla prostego ludu, a po wtóre zbyt wiele zawierają niedokładności. Dziś już bym je w ten sposób nie pisał, w międzyczasie bowiem lepiej wnikałem w rdzeń rzeczy i poznałem, pilnie badając ten przedmiot, że nie tylko nadużycie jest nagannem, lecz rzecz

W przenośniach i wyrażeniach, odnoszących się do niej, występują na pierwszy plan przedewszystkiem popularne postacie Adama i Ewy.

„Stary Adam” — to grzech pierworodny. Zaczynać coś „od Adama i Ewy” — to wywodzić coś niepotrzebnie od samego, doskonale wszystkim znanego początku. „Krewnym po Adamie” — mianuje się człowieka zupełnie obcego. „Zebro Adamowe” w staropolskiej literaturze było ironiczną nazwą kobiety.

Gen. 1, 26 („Uczyńmy człowieka na wyobrażenie i na podobieństwo nasze”) dostarcza nam zwrotu: czynić coś lub wyobrażać sobie coś „na obraz i podobieństwo” awoje lub czyjeś. W rozdz. 2 w. 17 mamy zwrot: „jeść z drzewa wiadomości dobrego i złego”.

W rozdz. 2, w. 23 czytamy: „To teraz jest kość z kości mojej i ciało z ciała mego”. Stąd wyrażenie „kość z kości mojej”; oznacza ono bliskie związki krwi. Z tego samego rozdziału pochodzą także przenośnia „drzewo żywota” t.j. źródło życia (2, 9).

Nazwa, nadawana — zwykle ironicznie — mężczyźnie — „pan i władca”, „pan stworzenia” opiera się na słowach Gen. 3, 16: „A wola twa poddana będzie mężowi i temu, a on nad tobą panować będzie”.

„W pocie czoła spożywać chleb” t.j. ciężko pracować; dosłowna cytata z Gen. 3, 19.

Z historii o raju wywodzi się także inne jeszcze zwroty i wyrażenia: „owoc zakazany” (3, 3) t.j. zakazana roszkoc; „liść figowy” (3, 7) t.j. niedostateczne okrycie, pokrywające zaledwie wystydłe części ciała. W w. 15 rozdz. 3 czytamy: „Ona (niewiasta) zetrze głowę twą, a ty (mąż) czyhać będziesz na piętę jej”. Stąd „głową komu zetrzeć” znaczy upokorzyć czyjaś pychę. „Ciernie i głogi” z w. 18 tegoż rozdz. oznaczają przykrości i cierpienia życiowe.

W rozdz. 4, 10 czytamy: „Głos krwi brata twego woła do mnie z ziemi”. Stąd wyrażenia: „wołać o pomstę do nieba” i „krzycząca niesprawiedliwość”.

Gen. 4, 15 mówi: „I włożył Pan na Kaina, swe

piętno, aby go nie zabijał, ktobykolwiek znalazł”. Stąd mówimy o mordercy, że nosi „znak kainowy” albo „piętno kainowe” na czole. Do historii o Kainie odnosi się także „kainowe plemię”.

W rozdz. 5 jest wzmianka o Matuzalemie, którego długowieczność (969 lat według Biblii) utkwiała widocznie ludziom w pamięci. Dlatego też „matuzalowe lata” oznaczają wiek bardzo długi.

Następne rozdziały przyniosą opowiadanie o Noem i o potopie.

„Upusty niebieskie rozstworzyły się” — t. j. spadł ulewny deszcz — jest cytata z Gen. 7, 11.

Powrót gołębic do arki Noego dostarcza nam „różdżki pokoju”.

Wieża Babel występuje we frazeologii polskiej na oznaczenie zamętu, zamieszania. „Prawdziwa Babilonia”!

Gdy ktoś myśli o rzeczach niemożliwych do urzeczywistnienia, mówimy, że „myśli o wieży babilońskiej”. „Pomieszenie języków” (11, 7—9) oznacza niemożność porozumienia się.

Z Tow. Pol. Młodz. Ewang.

Dnia 22 w niedzielę, o godzinie 20-ej we własnej siedzibie poraz pierwszy, Towarzystwo Polakiej Młodzieży Ewangelicznej obchodziło swój Wieczór Wigilijny. Zebrali się wyjątkowo licznie, bo zgórą 150 osób liczące towarzystwo.

Do gustownie zastawionych stołów zasiadli wyzyscy na czele ze swym długoletnim i zasłużonym prezesem ks. radcą A. Lothem, który też zebranie zagałę modlitwą i wezwął ks. wik. Hławickę do odczytania świątecznej, wigilijnej Ewangelji, a następnie przelamywał się ze wszystkimi opłatkami.

Chór Tow. Mł. Ewang. pod kierunkiem doświadczanego dyrygenta, pana prof. Ludwika Heintze-

sama niezgodna z Słowem Bożem. Z tego powodu postanowiłem do tej moich dołączyć łacińskie resolutions czyli objaśnienia dla uczonych, a później wydać jeszcze niemiecką ulotkę o odpuszczeniu dla ludu przeznaczoną.”

Obaj mężowie spojrzeli na Luterą zakłopotani, poczem Kranach odezwał się: „Nie czynicie tego, panie doktorze! Skoro na odezwę waszą nikt nie stanął do dysputy, to dajcie sobie z tem spokój. Wyście swoje zrobili i możecie być kontenci, że Tetzelowi grząd wytyłółk pietruszkę i lud kijaami go stąd przegonił. Jeśli w to gniazdo os ponownie palec wtkniecie, to może wam to wyjść na złe, gdyż w Tetzelu czuje się dotkniętym cały zakon Dominikanów, w których rękach znajduje się inkwizycja. Już nawet wykuli coś, co na odpłatę i zemstę zakrawa.”

„O czym to mówicie?” spytał Luter.

Kranach ponownie zabrał głos: „Przed chwilą przybył do mnie przyjaciel, który mi z Frakfurtu nad Odraz przyniósł wiadomość. Braciszek Tetzel otrzymał tamże stopień doktora teologii.”

Luter wybuchnął śmiechem. „Kranach, kto zadrwił sobie z was tak niemilościwie! Tetzel doktorem teologii? Ależ, to byłoby pójście do nauki.”

„Niezawodnie, że tak”, odrzekł Kranach, „a jednak jestto prawda. Sam niezdolny tezy do dysputy zredagować, kazał sobie Tetzel takowe przez doktora Wimpinga sporządzić. Poczem, jakkolwiek w dyspacie krucha z nim było, został jednak odzobiony kapeluszem doktorskim. Nie miarkujecie co to znaczy? To jest uderzenie skierowane w waszą stronę.”

„Uderzenie, które chybia celul” zaśmiał się Luter wesoło. „A Tetzel tylko na nowe znów kpiny się naraża tym kapeluszem doktorskim.”

W tem drzwi się otworzyły, i braciszek klasztorny znów nową przyniósł paczkę.

Luter odpięczętował ją i przeczytał nadpis, w tem zarumienił się nagle i cofnął o krok wtył. Czytał słowa: Magister sacri palatii.

Cóż to było? Pismo z Rzymu? Pismo od ministra pałacu papieskiego? Czy to może przez niego sam Ojciec święty przemawiał? Czy to może najwyższy sędzia świata chrześcijańskiego, zastępca Chrystusa wyrok swój wydał?

Kranach i Reichenbach zauważyli nagłą zmianę na twarzy Luterą i nieśmielo zapytał ten ostatni: „Panie doktorze, czy nadeszły złe wiadomości?”

Luter, który tymczasem papier rozwinął i pobieżnie nań rzucił okiem, odrzekł rozziarłony: „Papież przemówił, coprawda nie sam, lecz przez jednego z najznakomitszych sług swoich.”

„Otoż i mamy!” krzyknęli Kranach i Reichenbach z zapartym oddechem.

Luter nie odpowiadał. Tylko przystąpił do okna i przebiegł oczyma drobne pismo, powoli twarz mu się wyjaśniała, aż wreszcie wybuchnął głośnym śmiechem. „Biedny papieżu, jeśli nie masz lepszego doradcy, to marnie stoi z twoją sprawą. Niezgrabnie zabiega jak niedźwiedź gruboskóry, odziany w stary zardzewiały pancierz teologii scholastycznej, i ujawnia tak słabe strony, że lada pchnięcie go powali. Czyż mam te niedźwiedzie rósłacie zacytować odpowiedź? Szkoda czasu. Cóż to właściwie jest? To nie jest wcale robota papieskiego ministra pałacu, to jest podsunięty mu przez jakiegoś błazna paszkwil, podobny do listów „Ciemnych Ludzi”. Dla tego też milczeniem go pominię i z tem większą uśmiałą zabiore się do objaśnień tej moich, tak dla uczonych, jak i prostego ludu.”

Przyjaciele nie przestawali przytycać mu na nowo wątpliwości swoje, lecz osiągnęli tem jednie to, że Luter tem bardziej jeszcze uparł się na postanowieniu swojem. Wkońcu nie nie wkorawszy dali mu spokój.

go i soliści wykonali piękne i melodyjne koledy. W końcu zebrania — przemawiał na temat znaczenia towarzystwa Pol. Mł. Ewang. w warszawskim społeczeństwie ewang. wice-prezes tow. ks. Gloeh.

Zebranie w miłym nastroju przy serdecznej pogawędce przeciągnęło się do północy.

Dnia 6 stycznia 1936 roku, odbędzie się w Towarzystwie Polskiej Młodzieży Ewangelickiej tradycyjna

Zabawa dla Dzieci

Program zabawy jak zwykle bardzo urozmaicony. Między innymi odegrana zostanie przez członków Koła Dramatycznego T.P.M.E. baśni w 4-ech odsłonach p. t. „Dwie Marysie.”

Początek o godz. 4 po poł.

Wstęp 1 zł.

Komitet do pokrycia dachu kościelnego miedzią.

Komitet do pokrycia dachu kościelnego miedzią stwierdza, że do dnia 7 grudnia otrzymał w dalszym ciągu następujące ofiary.

Od N. N., przyrzeczone za pośrednictwem N.P.W. ks. Biskupa Dr. J. Burschego — 5.000 zł.; A. K. z Żyrardowa 100 zł.; inż. Karol Jenike (II wpłata) 300 zł.; w czwartą rocznicę śmierci ś. p. Adolfa Pecnika, żona i córka, Emilia i Eugenja Pecnik, składają w imieniu Zmarłego 15 zł.

Za pośrednictwem Kuratora Szpitala Ewangelickiego, p. G. Jeutego, i p. Edwina Hubera; Emma Kantor 30 zł., Gustaw Jeute 30, Eleonora Jeute 20, Stefan Jeute 10, Stanisław Jeute 10, M. Markiewicz 6, firma Oskar Elks 12, firma W. Gliński i Syn 20, W. Tesmer 10, Firma Piekarnia Wiejska 20, St. Michalik 20, Edmund Szturcenbecher 5, Lidja Stiller 5, Halina Myszkowska 5, Docent Dr. med. Adolf Wojciechowski 5, Edward Marks 5, Józef Scherer 2, Dr. Stefan Schmidt 10.

Za pośrednictwem Kancelarii Kościelnej; Julia Wiśniewska 5, A. W. 5, Nelly i Julian Lehrbachowie 50, Edward Stockinger 5, Zofia Gundlachowa, Płock, 5, Stefan Zacharias 3, Marta Zacharias 3, Karolina Wolfram 10, Jerzy Heim 3, Józef Pydt 10, Paulina Świerczyńska (za pośrednictwem ks. Wittmeyera) 5, Gottfried Kallenberger 2, Karol Kern 10, Stanisław Just 20, Adela Hancke 10.

Przez P.K.O.: Marta Gebauer 5, Jan Niedoba 5, Aleksander Ertner 20, Julja Kuntzman 5, A. Bernhard 5, Berta Bagińska 5, Eliza Koerner 3, Ks. Edward Wende, Kalisz, 20, Marja Kowalska 5, Marja Kozubowska 5, Marja Geisler 5.

Takim sposobem składki i ofiary na pokrycie dachu kościelnego uczyniły dotychczas 26.881 zł. 90 gr.

Pani Bronisława Geyerowa, która w kwietniu roku 1934 tak szczęśliwie dała początek zbiorce ofiarą 1.000 zł., złożyła obecnie 50 zł. na koszt instalacji reflektora do oświetlania krzyża na glorijskiej nad kopułą kościoła. Nie należy wątpić, że znajdują się osoby, które ofiarami swymi zechcą poprzeć inicjatywę pani B. G., przez co oświetlenie krzyża na szczycie kościoła będzie mogło stać się faktem dokonanym. Nadmieniamy, że koszt tej inwestycji wyniosł około 2.000

Stancja dla uczniów

J A N O T A ma wolne miejsca.

Poważne referencje. — — Warszawa, Widok 6 — 7.

Wiadomości z kościoła i ze świata

DOM WYPOCZYNKOWY W WIŚLE.

W Wiśle jest Dom wypoczynkowy księży ewangelickich imienia NPW ks. Biskupa Burschego. Wiśla jest pięknym letniskiem, posiada przecudne powietrze, sport, rozwinięty sport zimowy, wszystkie urządzenia kulturalne. Dom wypoczynkowy księży, położony na południowym stoku, ma dużo słońca, przepiękne widoki, a urządzony jest pierwszorzędnie i prowadzony wzorowo.

Obowiązują następujące ceny: a) dla księży i ich rodzin: na dobę za pokój z utrzymaniem w pokoju trzy osobowym od osoby zł. 4, w pokoju dwuosobowym od osoby zł. 5., w pokoju jednoosobowym od osoby zł. 6., z następującymi dodatkami: za opał i światło dziennie 1 zł., podatek hotelowy od pokoju dziennie 40, 50 i 60 groszy, dla służby od rachunku netto 5%. b) dla osób cywilnych: pod temi samymi warunkami i temi samymi dodatkami od osoby zł. 5., 6., 7,50..

Ceny te są w porównaniu do cen w innych pensjonatach niższe i niższe od innych letnisk górskich.

Dom wypoczynkowy jest prawną własnością Stowarzyszenia Księży i prowadzony na rachunek księży.

Adres: Dom wypoczynkowy księży ewangelickich Wiśla...

Porządek nabożeństw.

w kościele parafjalnym przy ul. Królewskiej

Dnia 5 stycznia Niedziela po Nowym Roku.

godz. 9 rano nabożeństwo w kaplicy szpitalnej Ks. Michelis.
" 9,30 " " w kośc. niemieckie (Jakób 4, 13-17) Ks. Loth.
" 11,30 " " w kośc. główne (Jakób 4, 13-17) Ks. Michelis.
" 10,30 " " w świetl. (Grochowska 73) p. Jadwiszczok.
" 7 wiecz. " " (Żytia 36) ewang. Burchardt.

Dnia 6 stycznia Święto Epifanii.

godz. 9 rano nabożeństwo w kaplicy szpitalnej Ks. diakon Rüger.
" 11,30 " " główne (2 Kor. 4, 3-6) Ks. wik. Wittmeyer.
" 6 po poł. nabożeństwo w kościele na rozpoczęcie nauki przed-
[konfirmacyjnej Ks. Loth.

Dnia 7 stycznia 7.30 w. nab. bibl. w świetl. (Żytia 36) ew. Burchardt.

Dnia 10 stycznia 9 rano nabożeństwo komunijne.

W Ewang. Kościele Garnizonowym

(Puławska 4)

Dnia 5 stycznia, niedziela po Nowym Roku naboż. godz. 10 r. Ks. Stoj.

Dnia 6 stycznia. Święto Epifanii naboż. o godz. 10 rano. — Ks. Stoj.

Sprostowanie

Firma „Dobrolin” złożyła na Dom Starców i Sierot we Włocławku zł. 200 a nie 100 jak mylnie podano.

FABRYKA

PERFUM

„DIVETTA”

GUSTAW HERTEL

Warszawa, ul. Wspólna 25. — Telefon 862-59.

Poleca jako specjalność:

WODE CHINOWĄ, WEGETALE, WODE
TOALETOWĄ, VERVEINE i LAVANDE.

Prenumerata „Głosu Ewangelickiego” wynosi: kwartalnie 3 zł, miesięcznie 1 zł. Wpłacać można w administracji. — Na ręce ks. seniora Plebanja przy Ewang. Kościele Garnizonowym Puławska 4. Adres dla czasopism zamiennych i listów do redakcji: Puławska 4, tel. 8.90-15.

Redaktor i Wydawca: Ks. senior FELIKS GLOEH

Drukarnia „Głosu Ewangelickiego”, Warszawa, Puławska 4, tel. 8.90-15.